

POSTANOWIENIE

OKRĘGOWEGO SĄDU DYSCYPLINARNEGO

OKRĘGOWEJ IZBY RADCÓW PRAWNYCH (...)

z dnia 19 września 2018 roku

w przedmiocie odmowy wszczęcia dochodzenia

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych

we W. w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (...) r. pr. J. G.

Sędziowie: Sędzia (...) r. pr. W. G.

Sędzia (...) r. pr. A. M. (sprawozdawca)

Protokolant: r.pr. K. J.

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. radcy prawnego A. W.

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 19 września 2018 roku zażalenia Pana M. C. na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. A. W. z dnia 16 lipca 2018 roku, sygn. akt RD 27/18 o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie możliwości popełnienia przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego

postanawia

1.

na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870) w zw. z art. 437 § 1 i art. 465 § 1 i 2 k.p.k. utrzymać w mocy w całości zaskarżone postanowienie.

2.

na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870) kosztami postępowania dyscyplinarnego w niniejszym postępowaniu odwoławczym w kwocie 1007,80 zł (słownie: jeden tysiąc siedem złotych osiemdziesiąt groszy) obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych we W..

UZASADNIENIE

W dniu 5 lutego 2018 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. wpłynęła skarga z dnia 30.01.2018 r. Pana M. C. na nieetyczne praktyki wymienionych w niej radców prawnych, w tym na radcę prawnego E. P., a także i na innych niewymienionych w skardze z imienia i nazwiska radców, jako na osoby współpracujące z firmą (...) sp. z o.o. /dalej w skrócie powołana jako (...) sp. z o.o. lub (...)/, którzy działając wspólnie i w porozumieniu oszukali skarżącego oraz sprawili, że nie jest w stanie odzyskać swoich należności od dłużników.

Pan M. C. zaznaczył jednocześnie, że podpisał umowę o odzyskanie swojej należności z (...) sp. z o.o., akceptując informację ze strony firmy, że zatrudnia najlepszych radców prawnych, a w wypadku gdy się nie uda odzyskać

jego należności, to zapłaci za usługi w tym zakresie tylko 100 zł. Zarzucił natomiast, że chociaż długu nie udało się firmie odzyskać, przysłano mu ostatecznie fakturę na 900 zł za usługi firmy, a nadto wobec niezapłacenia faktury otrzymuje liczne telefony z pogrózkami od wymienionych w skardze osób, co stoi w sprzeczności z kodeksem etyki radcy prawnego i rotą ślubowania w tym zawodzie. Wobec tego wnosi o jak najsurowsze ukaranie wymienionych w skardze osób aby ustrzec inne osoby przed podobnymi nagannymi praktykami.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2018 r., sygn. akt RD 27/18 Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. radca prawny A. W. na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącego postępowania radcy prawnego E. P. w zakresie nienależytego wykonywania obowiązków określonych w ustawie o radcach prawnych oraz naruszenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wobec nie stwierdzenia popełnienia przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu Rzecznik Dyscyplinarny stwierdziła, że nie ustaliła okoliczności wskazujących na popełnienie przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego. Pan M. C. nie powierzył swojej sprawy do prowadzenia radcy prawnemu. Zlecił ją spółce (...) sp. z o.o. Z tą spółką miał zawartą umowę, na jej rzecz zapłacił wynagrodzenie i pracownicy tej spółki kontaktowali się z nim w sprawach dotyczących wykonania umowy. Sprawa, zgodnie z zawartą przez Pana C. umową została skierowana do postępowania egzekucyjnego, jednak w wyniku tego postępowania komornik nie wyegzekwował należności przysługujących Panu M. C.. Odpowiedzialności za działania spółki (...) oraz za treść zawartej z tą spółką umowy i wysokość uzgodnionego wynagrodzenia nie można jednak przypisać radcom prawnym z nią współpracującym. Spółka z o.o. posiada odrębną osobowość prawną i jest podmiotem praw i obowiązków wynikających z zawartych umów. Do kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego nie należy jednak badanie treści tak zawartej umowy ani jej wykonania. Podmiotami, których działanie lub zaniechanie może badać Rzecznik Dyscyplinarny są wyłącznie radcowie prawni. Z okoliczności niniejszej sprawy nie wynika jednak aby jakiegokolwiek działania radców prawnych współpracujących ze spółką (...) sp. z o.o. mogły pozostawać w zakresie zainteresowania Rzecznika Dyscyplinarnego. Sprawa Pana M. C. została bowiem skierowana do egzekucji. Ponieważ tytuł egzekucyjny został przez Pana C. uzyskany samodzielnie – do zainicjowania pozostało wyłącznie postępowanie egzekucyjne, co zostało dokonane. Nieskuteczność czynności egzekucyjnych nie jest kwestią zależną od radcy prawnego. Na nieskuteczność egzekucji mają wpływ czynniki leżące po stronie dłużnika, wierzyciela jak i komornika. Rzecznik Dyscyplinarny nie stwierdził przy tym występowania w niniejszej sprawie jakichkolwiek okoliczności, za które odpowiedzialność można przypisać radcy prawnemu E. P.. Na tej podstawie odmówiono wszczęcia dochodzenia w niniejszej sprawie.

Skarżący Pan M. C. na powyższe postanowienie wniósł do tut. Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego zażalenie z dnia 3 sierpnia 2018 r., które z uwagi na jego treść i charakter spełnia wymogi formalne dla środka odwoławczego od przedmiotowego postanowienia w postępowaniu dyscyplinarnym.

Skarżący wnosi w zażaleniu o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu E. P., gdyż wykonując zawód zaufania publicznego powinna ona przestrzegać zarówno litery prawa, jak i zasad moralnych, podnosząc w uzasadnieniu, iż trudno uznać jako działania w pełni uczciwe domaganie się kosztów postępowania o wiele wyższych aniżeli ustalone wcześniej w kwocie 150 zł przez przedstawiciela firmy powołującego się co do takiego wynagrodzenia na radców prawnych.

Zdaniem skarżącego w pozostałych krajach Unii Europejskiej zachowanie wymienionych w odwołaniu trzech radców prawnych, w tym E. P., jak przedstawione w przesłanej dokumentacji, skutkowało by nie tylko odsunięciem ich od wykonywania zawodu ale i ostracyzmem społecznym.

Sąd zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie ustala Rzecznik Dyscyplinarny, iż nie zachodzą okoliczności wskazujące na popełnienie przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego.

Zarówno zażalenie podtrzymujące w gruncie rzeczy skargę, jak i sama w tej sytuacji przedmiotowa skarga, oparte są zasadniczo o dwie sekwencje zarzutów, którym jednakże nie można przyznać racji.

Pierwszy z nich, jak odczytuje Sąd Dyscyplinarny, dotyczy braku efektu w odzyskaniu przez skarżącego należności w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika.

W tym zakresie, zdaniem Sądu Dyscyplinarnego, Rzecznik w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo ocenił brak podstaw dla postawienia takiego zarzutu radcy prawnemu E. P..

Słusznie bowiem w tej mierze Rzecznik w postanowieniu na gruncie poczynionych ustaleń w oparciu o zebrane w sprawie dowody zwraca uwagę, że przedłożone w dochodzeniu dokumenty świadczą o tym, że postępowanie przed komornikiem zostało zainicjowane i toczyło się na podstawie umowy zawartej przez skarżącego ze spółką (...) spółka z o.o. nie zaś bezpośrednio z radcą prawnym E. P. ani zresztą, jak należy zauważyć na marginesie sprawy, żadnym innym radcą prawnym. Stąd spółka ta o odrębnej osobowości prawnej, jak słusznie zauważa Rzecznik, jest jedynym podmiotem praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy ze skarżącym o wzajemnie zachodzących między tak wyróżnionymi podmiotami zakresami odpowiedzialności z tytułu nienależytego wykonania umowy. Przy tym, zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, aczkolwiek rzeczywiście nie należy do kompetencji Rzecznika, jak nadmieniono w zaskarżonym postanowieniu, badanie treści tak zawartej umowy ani jej wykonania, to nie sposób jednak nie zwrócić uwagi, iż postępowanie w sprawie dochodzenia egzekucyjnego należności skarżącego zostało zainicjowane, co wynika chociażby z postanowienia komornika o umorzeniu egzekucji /postanowienie w aktach sprawy/. Sam też skarżący, jak ustaliła to Rzecznik Dyscyplinarny w postanowieniu, wskazał, że uzyskał potwierdzenie, iż jego sprawa znajduje się u komornika. W tej sytuacji trudno nie przyjąć słusznej konkluzji Rzecznik co do postępowania przed komornikiem, iż sama nieskuteczność podjętych czynności egzekucyjnych nie jest kwestią zależną od radcy prawnego. Słusznie nadmienia tu Rzecznik Dyscyplinarny, że na nieskuteczność poprawnie zainicjowanej przez pełnomocnika i toczącej się z jego udziałem egzekucji mają wpływ czynniki leżące zarówno po stronie dłużnika, wierzyciela jak i komornika. Uzasadnienie umorzenia egzekucji komorniczej należności skarżącego niewątpliwie zresztą eksponuje czynniki leżące po stronie dłużnika. W żadnym też zaś razie nie występuje w umorzeniu komorniczym akcent przyczynowości braku efektu egzekucji z tytułu niestaranności po stronie zastępstwa prawnego, czego wyrazem jest również przyznanie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. W tej sytuacji, niezależnie od co do zasady pełnego zakresu odpowiedzialności (...) spółka z o.o. za wykonanie zawartej ze skarżącym umowy o dochodzeniu roszczenia skarżącego w postępowaniu egzekucyjnym, Rzecznik Dyscyplinarny trafnie jednocześnie nie stwierdził występowania w niniejszej sprawie jakichkolwiek okoliczności, za które odpowiedzialność można przypisać radcy prawnemu E. P., czy, należy w tym wypadku sprecyzować, tak jak egzemplifikuje to dosłownie zarzut skargi, sprawienia przez radcę prawnego, że skarżący nie jest w stanie odzyskać swoich należności od dłużników. Przy tym, dotyczy to tak naprawdę jednej dłużniczki z jednej należności /z umowy najmu/ w powierzony przez skarżącego (...) do prowadzenia sprawie egzekucyjnej.

Należy przy tym mieć na uwadze że, jak ustaliła Rzecznik Dyscyplinarny, sam skarżący przyznaje, iż nie miał osobistego kontaktu z radcą prawnym E. P. i nie wie czy ona prowadziła jego sprawę. Swoją sprawę egzekucyjną zlecił zaś do prowadzenia spółce (...) spółka z o.o.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie znajduje zatem racjonalnych przesłanek dla stwierdzenia niewykonania lub niestarannego wykonania czynności zawodowych przez radcę prawnego E. P. co do braku efektu w odzyskaniu przez skarżącego należności w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika, gdyż kwestia braku skuteczności tej egzekucji potencjalnie leży w zakresie stosunku umownego pomiędzy (...) spółka z o.o. a skarżącym, a nie pomiędzy radcą prawnym a skarżącym, których nie łączy ani umowa ani bezpośredni kontakt. Ocena prawidłowości działalności samej z kolei spółki z tytułu wykonania umowy o wyegzekwowanie należności skarżącego trafnie, jak zaznacza Rzecznik Dyscyplinarny, nie stanowi natomiast przedmiotu dochodzenia przez Rzecznika, należy

też dodać, że nie podlega również kognicji Sądu Dyscyplinarnego, gdyż postępowanie dyscyplinarne dotyczy wyłącznie radców prawnych nie zaś odrębnych podmiotowo spółek. Nadto, czego trudno jednak w sprawie nie zauważyć, z materiału dowodowego w zakresie akt komorniczych jednoznacznie wynika, że pełnomocnik spółki dopełnił czynności koniecznych i wystarczających do zleconego spółce (...) zainicjowania postępowania egzekucyjnego, a mimo wprowadzenia umorzenia tego postępowania, to tylko wobec wystąpienia czynników jego bezskuteczności leżących po stronie dłużniczki, jako przesłanki postanowienia komornika w tym zakresie, nie zaś radcy prawnego.

Tym samym co do pierwszego zgłoszonego w sekwencji zarzutów skarżącego braku efektu w odzyskaniu przez skarżącego należności w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w toku postępowania odwoławczego potwierdza stwierdzony zaskarżonym postanowieniem Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie brak przesłanek dla uwzględnienia żądanego z tytułu braku efektu egzekucji wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu E. P., co uzasadnia utrzymanie z tego względu postanowienia Rzecznika w mocy.

Drugi zarzut w treści zażalenia nawiązujący do wcześniejszej skargi, odnosi się do obciążenia skarżącego przez (...) sp. z o.o. kosztami postępowania egzekucyjnego wyższymi aniżeli wcześniej umówione.

Również w tym zakresie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny we W. ocenił, iż zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W zaskarżonym postanowieniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego prawidłowo zatem ustalił i zważył, że skarżący Pan M. C. nie powierzył swojej sprawy do prowadzenia radcy prawnemu. Zlecił ją spółce (...) sp. z o.o. Z tą spółką miał zawartą umowę, na jej rzecz zapłacił wynagrodzenie a pracownicy tej spółki kontaktowali się z nim w sprawach dotyczących wykonania umowy.

Odpowiedzialności za działania spółki (...) oraz za treść zawartej z tą spółką umowy i wysokość uzgodnionego wynagrodzenia nie można zatem przypisać radcom prawnym z nią współpracującym.

Spółka z o.o. posiada odrębną osobowość prawną i jest podmiotem praw i obowiązków wynikających z zawartych umów.

Należy uznać za trafne powyższe wyrażone w uzasadnieniu postanowienia przez Rzecznika stwierdzenia.

Ustalenia kosztowe stron pomiędzy (...) spółka z o.o. a skarżącym następowały sukcesywnie od początku w rozmowach i kontaktach mailowych skarżącego z pracownikami spółki, nie zaś w relacjach skarżący - radcy prawni.

Decydujące jest tu uzasadnione w świetle materiału dowodowego ustalenie Rzecznika, na podstawie przyznania przez samego skarżącego, iż nie miał osobistego kontaktu z radcą prawnym E. P..

Samo to już wystarcza do wykazania braku udziału radcy prawnego w ustalaniu ze skarżącym formuły kosztowej usługi spółki (...).

Nie sposób jednak chociażby uzupełniająco nie zauważyć na podstawie akt sprawy, że skarżący wymienia wręcz inne niż radca prawny konkretne osoby z którymi rozmawiał w ramach kontaktów ze spółką, takie jak: P. S., M. D. czy A. P. zatrudnione na stanowiskach specjalisty ds. prawnych czy Manager ds. (...) Klienta. Osoby te w korespondencji mailowej ze skarżącym informowały o kosztach sprawy przekazanej spółce do wyegzekwowania na poszczególnych jej etapach lub zwracały się o ich zapłatę.

Te zatem osoby występowały w imieniu spółki w zakresie konstrukcji umowy spółki ze skarżącym i jej wykonania, w tym co do kosztów należnych spółce od skarżącego.

Stroną stosunku prawnego w ramach powyższej umowy jest zatem reprezentowana przez nie spółka (...) a nie radcy prawni.

O ile też zdaniem skarżącego doszło do przewyższenia poniesionych przez niego kosztów w stosunku do umówionych pierwotnie z konkretnymi pracownikami spółki, lub treścią zawartej między spółką a skarżącym umowy, to adresatem roszczenia w zakresie ewentualnej nadpłaty wynagrodzenia jest spółka (...).

Jak słusznie w tej sytuacji uzasadnia Rzecznik Dyscyplinarny, do jego kompetencji nie należy jednak badanie treści tak zawartej umowy ani jej wykonania. Takiej kognicji nie posiada również Sąd Dyscyplinarny, gdyż odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają wyłącznie radcowie prawni a nie zatrudniająca ich spółka. Po stronie samorządowych organów do spraw odpowiedzialności zawodowej radców prawnych, zarówno w osobie Rzecznika Dyscyplinarnego, jak i Sądu Dyscyplinarnego, brak bowiem legitymacji prawnej do rozpatrywania działań spółki jako odrębnej osoby prawnej.

O ile też nawet pracownicy spółki zapewniali, że współpracują z najlepszymi radcami prawnymi to należy odczytać to najwyżej jako wyrażenie określonego stopnia fachowości w przedmiocie świadczonej usługi prawniczej przez (...) spółka z o.o., nie zaś uzgadniania przez to ze skarżącym formuły kosztowej jej wykonania.

Zastępca Rzecznika słusznie zatem podnosi, że nie ustaliła okoliczności wskazujących na popełnienie przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego również w zakresie sekwencji zarzutu obciążania skarżącego przez spółkę (...) sp. z o.o. kosztami postępowania egzekucyjnego wyższymi aniżeli wcześniej umówione ze spółką.

Wobec też jednoznacznego oświadczenia skarżącego M. C. o braku kiedykolwiek osobistej rozmowy z radcą prawnym E. P. nie utrzymuje się również zarzut skargi w stosunku do radcy prawnego o pogróżkach w związku z niepłaceniem spółce przez skarżącego faktury.

Konkluzja postanowienia Rzecznika z dnia 16 lipca 2018 r. sygn. akt RD 26/18 o nie stwierdzeniu popełnienia przez radcę prawnego E. P. przewinienia dyscyplinarnego i w związku z tym na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącego postępowania radcy prawnego A. T. w zakresie nienależytego wykonywania obowiązków określonych w ustawie o radcach prawnych oraz naruszenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego jest zatem wobec wyników przeprowadzonego przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postępowania odwoławczego na skutek zarzutów skarżącego od postanowienia Rzecznika w całości trafna.

Tym samym wobec wykazania w toku postępowania odwoławczego przesłanek utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia z dnia 16 lipca 2018 r. sygn. akt RD 26/18 o odmowie wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870) w zw. z art. 437 § 1 i art. 465 § 1 i 2 k.p.k. należało orzec jak na wstępie.

Łączne koszty postępowania wyniosły 1007,80 zł, kosztami tymi w całości została obciążona Okręgowa Izba Radców Prawnych we W., zgodnie z przepisem art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych.

Pouczenie

Zgodnie z art. 426 § 1 KPK w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych od niniejszego postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. nie przysługuje środek odwoławczy.